

بهمن مه‌آبادي مدير آنساميل سُل:

نو بودن جرات می‌خواهد

موسيقي (11) / مريم تاجيك

بهمن مه‌آبادي مدير آنساميل سل با پيشينه کار 30ساله در ارکسترسمفونیک تهران و ديگر ارکسترهای جهانی، نشر 12 آلبوم موسيقي، اجرائی کنسرت در نقاط مختلف جهان و ارايه حداقل حدود يك‌صد مقاله در ارتباط با موسيقي کلاسیک و علمي، از معدود افرادی است که هنوز به آرمان‌های خود به موسيقي وفادار است. گفت‌وگویمان را با او می‌خوانید.

به طور کلی و در يك نگاه، ظرفیت هنري کشور ما در چه حدي است و موسيقي در ایران از نظر شما دارای چه وضعيتي است؟

هرگاه ما هنر را امري حدي تلقی کنیم، برای آن قوانین ثابت و شخصیت اجتماعی مساوي با ديگر مفاهیم و مشاغل در نظر بگیریم و آموزش‌هایی را برای ارتقای سطح فرهنگی جامعه پيش‌بینی کنیم، آن وقت خواهیم توانست از ظرفیت‌های هنري سخن بگوییم. در موسيقي نیز مهم همین است.

پس در صورت به رسمیت شناخته شدن خود موسيقي، به مفهوم هنري- حرفه‌اي و تامین منابع و مآخذ شغلي-اقتصادي و اجتماعی می‌توان به بالندگی دست یافت. در حال حاضر به وضوح ثابت شده است که در صورت داشتن برنامه‌ای مدون، می‌توانیم از ظرفیت‌های موجود، بهره‌های فراواني را در اختیار جامعه قرار دهیم. در دنياي امروز، ملت‌ها با هنرمندان، متفکران و دانشمندان خود شناخته می‌شوند و به پيشينه و حال فرهنگی- هنري و علمي خود می‌بالند.

آیا موسيقي کلاسیک را می‌توان نوعي تعامل فرهنگی در بین ملت‌های جهان دانست؟ اگر جواب مثبت است، در ایران چقدر به این موضوع پرداخته شده است؟

موسيقيدان‌های بزرگ و به عنوان مثال فرانتس لیست، حس‌ها و نیازهای گوناگون بشري را در آثار خود جای می‌دهند و از این راه به هم‌زبانی دست می‌یابند. این موسيقي، به عنوان نوعي از میراث فرهنگی بشر و عاملي برای ارتباط فرهنگی و حتي عاطفي ماندگار می‌شود و به همین دلیل است که سال جهانی فهرست در نقاط مختلف دنيا گرامی داشته می‌شود. این تعامل در موسيقي امري کاملاً بدیهي است. زمانی که در يك کنسرت، آثار مختلفی را که در سراسر گیتی از ارزش و احترام خاص و مساوي برخوردارند به اجرا می‌گذارند، نوعي تعامل و هم‌فکری جهانی شکل می‌گیرد و این مساله در کل مراکز موسيقي دنيا امري جاافتاده و معمول است. در ایران نیز به عنوان مثال ارکسترسمفونیک تهران که اجراهای جهانی موسيقي را سرلوحه برنامه‌های خود دارد، به چنین تعاملي دست می‌زند و آثار برجسته‌ای را از سراسر دنيا با رهبران مختلف در شکل‌ها و فرم‌های گوناگون به اجرا می‌گذارد. موسيقي سل هم در آلبوم‌ها و کنسرت‌های خود، آثار زیادی از اقاصا نقاط جهان عرضه می‌کند.

در این میراث جهانی، نوآوری چه جایگاهی دارد؟

در حوزه علوم موسيقي، نوآوری دارای مفهوم عميقي است. موسيقي نو، تمام عرصه‌های تاریخ در موسيقي جهان را فراگرفته است. آنگاه که باخ کبیر مفاهیم علمي خود را مطرح کرد، موسيقي گام‌های بزرگی در مدرنیته برداشت و از آن روز تا این لحظه، آنقدر نوگرایی و نوآوری در موسيقي به وقوع پیوسته که نام بردن از همه آنها در این مقال نمی‌گنجد. رنسانس جای خود را به باروک داده است. تازه در اندرون رنسانس نیز نوآوری‌های بی‌شماری اتفاق افتاده و با این همه باروک با سلسله‌ای از کهکشانی‌های نامحدود، آنقدر نوگرا و بدعت‌گذار بوده که حیرت‌آور است. اشکال و فرم‌های نو عرصه‌های موسيقي را انباشته و نوگرایی در کلاسیسم و غیره به ایجاد فضاهای محتوایی و ساختاری انجامیده است. تونال، آتونال، دوده کافونیسیم، سریالیسم، مینی‌مالیسم و صدها مفهوم ديگر گام به گام در راه نوشدن، لحظه‌شماری کرده‌اند. نو بودن جرم نیست بلکه جرات می‌خواهد، اندیشه‌طلب می‌کند و به قول ژید گرسنگي می‌طلبد. ژید می‌گوید: «زیباترین چیزی که روی زمین شناخته‌ام، همانا گرسنگي است که انسان را پيش می‌برد، مجبور به خلاقیت می‌کند و نوگرا می‌سازد.» لاجرم مدرن بودن از مفاهیم پویايي است؛ نوعي دینامیسم درونی که گاه در کالبد نیز دمیده می‌شود. نام خاصی ندارد. هم‌ااش موسيقي است و از يك منبع و مبدا سرچشمه گرفته و با احوالات فردی که فرهیختگی نقش‌های جاودانه در آن از خود به یادگار گذاشته، می‌آمیزد و تحولي را پدیدار می‌کند که همه نو و بدیع است. این راز و رمز جاودانگی موسيقي پویاي جهان است که هر روز نوتر از دیروز نمایان می‌شود و در این راستاست که ماندگار می‌شود.

شما به عنوان يك موسيقيدان و پژوهشگر در هنر موسيقي، در این راستا چه فعاليتي داشته‌اید؟ این پژوهش‌ها چه مصرفي می‌توانند داشته باشند؟

آثار پژوهشي دارای تنوع موضوعي بی‌شماری هستند و به جرات می‌توان ادعا کرد که به اندازه آثار موسيقي در دنيا، رسالات پژوهشي نیز موجود است. اینجانب، در طول سال‌هایی که به موسيقي اندیشیده‌ام، در حدود يك‌صد مقاله در ارتباط با موسيقي علمي که اغلب آنها جنبه تحقيقي و پژوهشي داشته‌اند، به رشته تحریر درآورده‌ام که بیشترشان به چاپ رسیده‌اند.

صفحه اول

سیاست

اقتصاد

جهان

پزشکی

تجسمي

سینمای جهان

موسيقي

11

تئاتر

سرزمین

ادبیات

ادب و هنر

ایراندخت

ورزش

حادثه

جامعه

صفحه آخر

